

Veidirektørens Fremstilling. Tromsø Amt.

Sil Overfugt over Anvendelsen af de af Stortingene 1857—74 givne Bevilgninger til Arbejder i Tromsø Amt og deres Anvendelse hidrørettes nedenstaaende Tabel:

Storthingetsbetslutninger:	1857 No. 44 = 10000 Spb.		1860 No. 41 = 20000 Spb.		1866 No. 39 og 40 = 5000 Spb.		1869 No. 31 = 4400 Spb.		1872 No. 33 = 8000 Spb.		1874 No. 47 = 16000 Spb.			Sum.
	8de Juni 1858.	10de Novbr. 1858.	23de Marts 1859.	28de Mai 1861.	21de August 1862.	22de Juni 1863.	4de Juni 1866.	21de August 1869.	21de Decbr. 1872.	24de Mai 1873.	21de Septbr. 1874.	11te Decbr. 1875.	20de Januar 1877.	
Kongl. Resolutioner:														
Madnes—Maalsnes.	2000	1000	5500											8500
Madnes—Guldhav—Maals-														
elvens Kirke—Olsberg—														
Fredriksberg—Rognemoen														
fydover—Jagerlidal mod														
Fredriksberg				20000										20000
Omlegning gennem Traangen.														1750
” over Lyngseidet . . .														1000
Parcelen Bardo Kirke—Maals-														4000
elvedalens Grendse. Neb-														
stigning af Kobberryggen .														
Sidere Dparbeidse paa Stret-														
ningen Maalselvedalens														
Grendse—Bardo Kirke—														
Kobberryggen—Salangen .														
Riffesmyr—Drevand . . .														
Baadfjosmo—Skjæggesnes .														
Reisenbroerne														
Drevand—Spveien														
Kalfjordeidet med Forlængelse														
til Gjerdnes														
Silfammen		8500 **)		20000		1750	5000	4400	8000		16000			63650

*) 1300 Spb. af dette Belsb var ved den citerede Resolution af 24de Mai 1873 disponerede til Broer i Reifsen, men da dette Anlæg i Budgetterminen ikke kunde udføres, blev det hele Belsb anvendt til Baadfjosmo—Skjæggesnes, se herom Indredepartementets Forslag, der ligger til Grund for Kongelig Resolution af 21de September 1874.

***) Der var benyttet indtil 10000 Spb., men af Hensyn til andre Behov blev heraf ved Kongelig Resolution blot tilladt anvendt et Belsb af 8500 Spb.

Allerede til Veibudgettet 1874—77 havde Amtmanden i Tromsø Amt opstillet flere Veianlæg inden Amtet til samlet Beløb Kr. 203884 (50971 Spd.), som fortrinsvis antoges at burde fremmes med Bidrag af Veifondet, saasnart Midlerne kunde skaffes; se Sth. Prp. No. 10 for 1874 Pag. LXXII. Han foreslog dertil anvendt i Budgetterminen 1874—1877 et Beløb af Kr. 120000, idet han anførte, at det vilde være ønskeligt, at der ikke hengik for lang Tid, inden de foreslaaede Anlæg bleve udførte. Derhos bemærkedes, at der ikke kunde ventes større Distriktsbidrag end $\frac{1}{10}$. Den kongelige Proposition lød imidlertid blot paa Kr. 64000 til Fremme af Veiarbejder inden Tromsø Amt, hvilket Beløb af Stortinget blev bevilget i Overensstemmelse med Veikomiteens Indstilling (se sammes Pag. 316), idet Komiteen ikke fandt Grund til at søge den foreslaaede Bevilgning for Budgetterminen 1874—1877 for Tromsø Amts Vedkommende, saaledes som den indstillede og Stortinget vedtog for flere andre Amters Vedkommende.

Ved at blive meddelt Storthingsbeslutningen har Amtsforsamlingen, efter at have udtalt sig om Fordelingen af Summen mellem de forskjellige Anlæg, enstemmigen fattet følgende Beslutning: „Amtmanden anmodes om at andrage hos Regeringen om, at der maa bevirkes tilstaaet Tromsø Amtskommune yderligere Bidrag af det Offentlige til Anlæg af Veie i Budgetaarene 1874—76 og dette væsentligt af Hensyn til de paatænkte større Veiarbejder saasom Trondenes-Beien.“

Efter Overenskomst med det kongelige Indredepartementet tilskrev jeg under 7de Juli 1876 Amtmanden i Tromsø Amt en længere Forestilling angaaende Veivæsenets fremtidige Stilling inden Tromsø Amt, hvilken det ansees rigtigst til Belysning af Forholdene her at indtage i Uddrag.

„Som Hr. Amtmanden behagelig vil erindre, bereiste jeg i forrige Aar flere Strøg af Tromsø Amt, og ihvorvel jeg ikke fik saa omfattende Kjendskab til Amtets forskjellige Dele som til Orientering ønskeligt, har jeg dog under Veiledning af Veivæsenets inspektørsfulde og i Distrikternes Larv saa vel orienterede Ingeniør Tygen samt under Konference med flere kvalificerede Mænd og endelig ved Benyttelse af de havende Karter og Beskrivelser over Tromsø Amt opgjort mig en foreløbig Mening, hvorefter det, naar jeg vil gjøre en Sammenligning med flere andre Amter søndenfjelds og vestenfjelds, forekommer mig sand-

synligt, at der fremtidig vil blive gjort Krav paa betydelige Bidrag fra Tromsø Amt til Veiforbedringen. Jeg maa nemlig tillade mig at bemærke, at uagtet jeg forinden min Ankomst nærede store Forventninger med Hensyn til Forholdene i Tromsø Amt, fandt jeg dem dog i alt Væsentligt overtrufne. Af hoslagte Tabeller vil sees, hvorledes Tromsø Amt med Hensyn til Veivæsenet relativt staar tilbage for flere Amter, ligesom jeg heller ikke kan faa Indtryk af, at Tromsø Amts pekuniære Evner skulde være hinderligere for en raskere Udvikling af Veivæsenet i Fremtiden.

Ihvorvel flere af de efternævnte Anlæg maaske først i en fjern Fremtid staa for Tur, skal jeg dog, for dels for min egen Del at faa en Overblik og dels i Tilfælde faa en mere omfattende Udtalelse fra Distrikterne, hidsette følgende Tabel over paatænkte Anlæg, idet jeg begynder fra Sydvest og fortsætter mod Nordost og medtager saavel de større Hovedruter som de mindre Bygdeveie, hvoraf flere vel neppe kan ventes at faa Bidrag af Statens Veivæsen:

1. Liland gennem Dsmark til Lavangen med Arm til Elvenæs, Fjelddal og Skaanland, og i en senere Fremtid Skaanland—Løvik. Hermed forbindes saavel Nordlands som Tromsø Amts Interesfer.
2. Veie paa Hindøen.
3. Veie paa Grytøen.
4. Bei over Eidet fra Gratangen til Harjangen i Ofoten.
5. Kortere Veianlæg i Gratangen og Lavangen med Udbring af Rivevei mellem disses Fjordbunde.
6. Fuldførelse af Beien Drevand—Søveien i Forbindelse med
7. Fortsættelse ialfald til Rognsaa eller muligens til Larebotten tilligemed en Arm paa Sydfiden af Sagfjorden.
8. Veie paa begge Sider af Dyrøsfund.
9. Flere nye Veie dels langs Stranden, dels efter Dalsførerne paa Senjengen.
10. Bei langs Bunden af Reisenfjord og Finfjord med Forgreninger.
11. Bei forbi Andsvand til Barbo.
12. Bei forbi Finfjord Vand
 - a) til Rognsfjord og senere langs denne
 - b) over Fuglemyren til Maalselven.
13. Udbring af Veie eller Fortsættelse af de oparbejdede op igennem Dalsførerne: gennem Salangdalen.

14. gjennem Bardobalen.
15. — Dividalen.
16. Bei langs Tagelv, forbi Tagvand og Sagelovvand til Balsfjord, med
17. en Arm langs Fjeldstrøfvand til Dørevand.
18. Veie langs Balsfjordens Bund med
19. en Arm over Jafopvand til Nordfjord og langs denne til Malangen Kirke.
20. Eidevei mellem Sørfjord og Balsfjord.
21. Veiforbindelse mellem Bunden af Balsfjord og Storfjorden eller Lyngsfjorden tilligemed Bei op igjennem Signalbalden.
22. Forgreninger af Veien over Lyngseid saavel mod Nord som mod Syd langs Lyngsfjorden til Pollen.
23. Mulig Udbedring af Veien over Bredvigeid mellem Ulfsfjord og Ramfjord.
24. Veiforbindelse langs og i Raafjorden.

Flere Veie saavel efter Dalsfjæerne som langs Stranden:

25. i Nord-Keisen.
26. i Kvæningen og
27. paa Derne ved Tromsø, hvor der er forholdsvis tæt Bebyggelse og billigt Terræn.

Et Studium af Kartet over Tromsø Amt viser, hvorledes Bebyggelsen er stærkest langs Kysten, hvor Terrænet i Almindelighed er jevnt afhelbende og flere Steder ikke videre kostbart, navnlig sammenlignet med flere Steder i Bergens Stift, hvor Beboerne under lige Omstændigheder med store Opofrelser have skaffet sig kjørbar Bei. Jeg er derfor forvisset om, at naar Sandsen for Fremkomst paa Landeveien er rigtig vaagnet i Tromsø Amt, vil man ikke der længere være forngiet med, at Lokaltrafikken her er henvisst til Transport i Baad, og man vil vistnok i en nærmere Fremtid se Veivæsenet udviklet i en langt større Udstrækning, end der nu i Almindelighed antages. Erfaringen fra Salangen, Bardø og Maalselven bekræfter, at disse nordlige Distrikter ligesaa lidt som andre kultiverede Distrikter i Længden ville lade sig nøie alene med Fremkomst over veirhaarde Fjorde eller efter tilbørlig impassable Stier, og derfor ogsaa selv senere antagelig vil gjøre betydelige Dfere. Da selvfølgelig flere af de her omhandlede Veie ikke ere egentlige Transportveie, men blot Veie for Fremkomst, maa Udstyret blive forskjelligt efter de lokale Forholds Medsør. I Forbindelse hermed har jeg troet at burde henvise til mine Bemærkninger i Veibudgettet 1874—77 Pag. XXIII om, hvorledes Veie langs Fjordene eksempelvis flere andre Steder i Landet benyttes.

Under Henvisning til Ingeniør Tygens hoslagne Skrivelse angaaende hans Formening om Arbejdsplanen for en nærmere Fremtid inden Tromsø Amt hidfættes følgende Tabeller:

1. Bei fra Dørevandet til Søveien i Salangen, 12985 Alen 10600 Spd.; heraf bevilget 2365 Spd., udkræves altsaa . 8235 Spd.
2. Bei paa Hindøen 67075 Alen 30250 —
3. Grusning af de planerede ugrusede Veistrækninger i Maalselven: Grusudhakning og Grusudbedring 3100 Spd.; hertil vil et Beløb af 325 Spd. af den gamle Bevilgning formentlig blev anvendt; der udkræves altsaa 2775 — eller 925 Spd. aarlig i 3 Aar.
4. Grusning af planerede og ugrusede Veistykker i Bardø: Grusudhakning og Grusudbredning 1900 —
5. Broer og Stikrender i Maalselven og Bardø ifølge vedlagte Skrivelse 7000 —
6. Bei fra Skjæret om Storstenæs til Sagelovvandet i Balsfjord ca. 20250 Al. omtr. . . 7000 —
7. Bei fra Bardø Kirke om Foshaug og videre opigjennem Dalen 18000 Al. omtr. 5000 —

Tilsam. 62160 Spd.

Men under Forventning om, at en saa stor Sum i en nærmere Fremtid ikke kan tilveiebringes, har han nævnt følgende Arbejder som de, der formentlig først burde komme til Udførelse:

1. Dørevandet—Søveien . . . 8235 Spd.
2. Hindøen 8000 —
3. Grusningsarbejder i Maalselven 2775 —
4. Do. i Bardø 1900 —
5. Broer og Stikrender i Bardø og Maalselven 7000 —
6. Bei i Balsfjord 2090 —

Tilsam. 30000 Spd.

Forudsat at der nu paa kommende Veibudget kun bliver opført 20000 Spd., maa der ogsaa i Tygens sidste Program gjøres en betydelig Afkortning.

Hr. Amtmanden har i Skrivelse til Indredepartementet af 16de Oktober 1873 stærkt anbefalet ikke at sætte Bidraget til Veiene i Tromsø Amt større end $\frac{1}{10}$. I hvorvel jeg ikke har Kjendskab til det hele Amt, har jeg dog efter det Lokalindtryk, jeg har erholdt ved Reiser i enkelte

Dele deraf, faaet den Opfatning, at Tromsø Amt med dette Bidrag er relativt heldigere stillet end (andre). — — — — —

Skal derfor Veiarbeidsdriften fremmes raskere end hidtil, er det efter min Mening nødvendigt, at det hele Amt, saaledes som det nu sfer over det hele Land med Undtagelse af Nordlands og Tromsø Amt, ogsaa bidrager en Andel af samtlige Udgifter. Jeg tillader mig derfor at henstille til Hr. Amtmanden, om der ikke til en Begyndelse kunde være Spørgsmaal om at foreslaa udlignet $\frac{1}{10}$ over det hele Amt og $\frac{1}{10}$ foruden Grund paa de engere Distrikter, hvorved det hele Bidrag fra Amtet bliver $\frac{1}{5}$ foruden Grund. — — — — —

Blandt de Anlæg, der efter min Formening nærmest maa staa for Tur i Amtet, henhøre:

1. Fuldførelse af Bei fra Drevand til Salangen. Som af Tygens Beskrivelse fremgaar, vil Fuldførelsen af dette Anlæg kræve en betydelig større Udgift end oprindeligt forudsat, i hvilken Anledning han er anmodet om at meddele Hr. Amtmanden nærmere Dplysning.

2. Udbedring af de udførte Veianlæg gennem Vardo og Maalselven. Bevilgninger til Veianlæg gennem disse Distrikter har til dels været betinget af, at Herrederne selv skulle udføre de hovedsagelige Grusningsarbejder. Efter det Indtryk, jeg fik, har disse imidlertid langt fra magtet selv at gjøre dette, og er Veien derfor, som rimeligt kan være, flere Steder stærkt forfalden. Under Henvisning til min i Extrakt-Gjenpart vedlagte Skrivelse til Indredepartementet af 7de November 1875 om Anvendelsen af den bevilgede Sum skal jeg med Hensyn til den ligeledes i Gjenpart vedlagte Udskrift af de i et Møde i Maalselven fattede Beslutninger, som senere ere vedtagne af Kommunen, tillade mig at bemærke, at naar den skeede Udligning eller det udførelse Pligtarbejde kapitaliseres, vil det, efter en Udligning af 20 Spd. 4 f pr Skylbdaler for 60 Daler 3 Ort gammel Skylb, udgjøre aarlig 1261 Spd., hvilket er et saa betragteligt Tilbud, at det stærkt viser Sandsen for en forbedret Kommunikation og derfor ogsaa giver Spore til Indrømmelser. Med Hensyn til de oftere fremsførte Klager over, at Veiene gennem Maalselven ere for svagt byggede, og at navnlig de derværende Broer ere udførte af for let og for daarligt Materiale, skal jeg efter i forrige Aar at have sat

mig ind i Forholdene tillade mig at fremhæve, at der ved den oprindelige Bevilgning til Anlæg gennem Maalselven og Vardo var forudsat, at en lignende Bevilgning fremtidig ikke kunde ventes ydet, hvorfor Arbeidsbestyreren med Bisfald af Statsmyndighederne fandt, at man burde søge at udstrække Planeringen saa langt op gennem Dalføret som paa nogen Maade muligt for ialfald at skaffe Fremkomst. Jeg har selv tidligere været af den Mening — og det har flere Steder været fremført som Bevis for Maximum for Bevilgning af Veifondet til Distrikterne — at Maalselven med Hensyn til det tilstaaede Bidrag i Forhold til Folkemængde og Matrikul har været det mest begunstigede Distrikt i Landet. Idet jeg derfor maa beklage, at Broerne og Veiene ikke ere i den Stand, som man skulde ønske, maa jeg paa den anden Side ogsaa tillade mig ved denne Anledning at fremsføre disse Bemærkninger til Undskyldning for den Arbejdsplan, der i sin Tid efter Overveielse mellem Autoriteterne blev lagt til Fremme af Anlæggene.

3. Spørgsmaal om Veianlæg paa Hindøen har saa længe staaet paa Dagsordenen, og Distrikterne dersteds have vist saa stor Interesse for selv at arbejde sig frem, at under enhver Omstændighed et Beløb vel bør sættes hertil paa kommende Budget. Det samme gælder vel ogsaa til dels

4. Veiforbindelser i Balsfjorden."

I denne Anledning blev imidlertid ingen Beslutning fattet af Amtsformandskabet.

Hvor ønskeligt det end maa anses at være at faa forøget Bevilgning til Tromsø Amt, og hvor paatrængende end flere af de paa Bane bragte Veianlæg maa betragtes at være, antages der dog ligeoverfor andre Amters Krav og Villighed til at yde forholdsvis betydelige Bidrag til Veianlægs Fremme ikke at være Anledning til paa førstkomende Budget at opføre et større Beløb end før — indtil Kr. 64000 — til Anlæg inden Tromsø Amt. Efter Konference med Ingeniør Tygen antages dette Beløb hensigtsmæssigt at kunne faa sin Anvendelse til Fuldførelse af Veisystemerne i Salangen og Maalselven samt til Paabegyndelse af Veianlægget over Hindøen. I Lighed med, hvad tidligere har fundet Sted, finder jeg imidlertid tilraadeligt, at Amtsformandskabets Betænkning trods dette Mangel paa Villighed til at deltage i Udredelse af Anlægsomkostningerne indhentes, inden Kongelig Resolution erhverves om Beløbets endelige Anvendelse.